

UPUTE ZA POSTUPANJE U OPASNOSTIMA, NESREĆAMA I KATASTROFAMA

Što i kako činiti u slučaju nesreća i katastrofa?
Kako ublažiti neželjene posljedice nesreća i katastrofa?
**Pročitajte upute za Vas i Vaše obitelji, prijatelje,
sugrađane, kućne ljubimce...**

OPASNE KEMIKALIJE

Nesreće s opasnim tvarima – kemikalijama su kemijske nesreće

Do kemijskih nesreća dolazi istjecanjem zapaljivih i otrovnih tekućina ili plinova uslijed akcidenata u tehnološkim procesima u industriji, prometnih nesreća s vozilima koje prevoze opasne tvari – kemikalije i dr.

U slučaju kemijske nesreće:

- zateknete li se nakon znaka sirene za opasnost na otvorenom, odmah, brzo i bez panike, uđite u zatvoreni prostor ili sklonište
- ne dodirujte kemikaliju koja istječe i ne gazite po njoj
- ne dodirujte kontaminirane predmete
- ako ste u području kontaminiranog oblaka ne jedite, ne pijte, ne pušite i zaštitite dišne putove mokrom maramicom/tkaninom
- ako ste u vozilu blizu mjesta kemijske nesreće, odmah zatvorite prozore, isključite ventilaciju i odvezite se što dalje od mjesta nesreće
- ako se nalazite u objektu koji je u blizini mjesta kemijske nesreće, a uz to i u smjeru puhanja vjetra, odmah se evakuirajte iz opasnog područja. Ukoliko se niste stigli evakuirati odmah po nastajanju kemijske nesreće, ostanite u zatvorenom, slušajte upute žurnih službi i čvrsto zatvorite sve prozore i vrata, odaberite prostoriju koja ima najmanje prozora i vrata i hermetizirajte je priručnim sredstvima (stavite ljepljive trake ili iscijeđene ručnike, alufolije i sl. na okvire prozora/vrata, ventilacijske otvore i dr.)
- isključite svjetla, plin i zatvorite vodu, ugasite ventilatore i sustave grijanja i hlađenja
- kontinuirano, putem medija, pratite savjete stručnih službi i osoba
- nakon samoevakuacije ili organizirane evakuacije, javite se na pregled liječniku koji će ocijeniti potrebu eventualnog liječenja.

NUKLEARNE I RADIOLOŠKE NESREĆE

U slučaju bilo koje nuklearne ili radiološke nesreće kao primjerice u prijevozu radiološkog materijala, pronalasku izvora zračenja i sličnog događaja, sklonite se ili evakuirajte

Za vrijeme radiološke/nuklearne nesreće:

- ukoliko dobijete informaciju o nesreći na vrijeme, odnosno dovoljno prije nailaska kontaminiranog oblaka, krenite utvrđenim evakuacijskim pravcima i putovima, s kojima ste se upoznali ranije
- ukoliko nemate dovoljno vremena, sklonite se u sklonište ili unaprijed lociranu sigurnu prostoriju u stanu/kući, odnosno onu koja ima najmanje prozora i vrata
- čim se sklonite, presvucite se, a svu odjeću koju ste imali vani spremite u plastičnu vreću koju potom dobro zatvorite
- ako postoji mogućnost, istuširajte se toplom vodom i operite sapunom
- zatvorite sva vrata i prozore i postavite vlažne ručnike na otvore i ispod vrata
- isključite sve ventilacijske sustave
- uključite radio ili TV, ostanite mirni te pažljivo slušajte nove upute i informacije nadležnih institucija i službi i bez odlaganja postupajte po njima
- konzumirajte samo hranu i piće koje imate u stanu/kući otprije
- ukoliko se nalazite u svom vozilu, odvezite se što dalje od ugroženog područja, a po mogućnosti do neke od žurnih službi
- u slučaju nuklearne nesreće, tablete stabilnog joda uzmite isključivo prema uputama nadležnih službi.

Nakon izlaska iz skloništa ili drugog zatvorenog prostora ili kad napustite kontaminirano područje, obavijestite medicinsko osoblje da ste možda bili izloženi radiološkom materijalu. Sve mjere za saniranje posljedica radiološke/nuklearne prestanite primjenjivati tek onda kada to dozvole nadležne službe.

POPLAVE

Poplave se mogu pravovremeno predvidjeti i prognozirati, ali mogu i nastati iznenada, kao bujične

Što učiniti tijekom poplava?

Ako ste u kući:

- slušajući obavijesti na radiju i televiziji, pripremite se za nadolazeći vodeni val, premjestite sve vrijedne stvari na viša mjesta kako biste ih sačuvali
- racionalno koristite prethodno pripremljene potrepštine za slučaj opasnosti
- ne pijte vodu iz vodovoda i drugih izvora jer postoji mogućnost da je onečišćena - elektronski mediji objavit će informaciju o upotrebljivosti vode za piće
- ako nadležne službe pozovu na žurnu evakuaciju ODMAH postupite prema pozivu kako biste iskoristili preporučene evakuacijske rute prije njihovog potapanja. Cijelo vrijeme slušajte radio.

Ako ste na otvorenom:

- udaljite se od mjesta ugroženog poplavom ukoliko je to moguće
- popnite se na povišeno mjesto i ostanite tamo do dolaska pomoći
- izbjegavajte hodanje kroz sve poplavne vode
- ako ste u automobilu i ne možete se bez rizika prevesti do sigurne pozicije ODMAH ga napustite i popnite se na povišeno mjesto.

Nakon poplave surađujte sa žurnim službama u čišćenju prostora, uklanjanju lešina uginulih životinja, provedite dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju objekata, bunara i otvorenih prostora kako biste izbjegli zdravstvene rizike.

POŽARI

Učite djecu osnovnim požarnim opasnostima te kako će pozvati pomoć vatrogasaca

Prevenција požara:

- vodite brigu o zapaljivim tvarima, plinskim bocama i pravilno ih skladištite, sukladno propisima
- educirajte svoju djecu i obitelj o osnovnim požarnim opasnostima i mjerama prevencije požara, evakuaciji iz objekata, korištenju aparata za gašenje požara i kako će pozvati pomoć vatrogasaca
- ne ostavljajte šibice, upaljače i ostale opasne naprave na dohvata djece
- ne ostavljajte vatru bez nadzora i znajte da je zabranjeno nekontrolirano paljenje korova ili otpada na otvorenom prostoru
- ložišta, bojlere, plinske instalacije, posude pod tlakom, spremnike goriva, grijaća tijela i električne instalacije održavajte u ispravnom stanju i pravilno ih koristite
- provjerite stanje zaštite od požara u svojem kućanstvu i zgradi te planirajte i isprobajte sigurne i brze putove do izlaza

Ako izbije požar u vašoj blizini:

- POZOVITE VATROGASCE NA BROJ 193 ILI 112
- pokušajte ugasiti požar aparatima ili priručnim sredstvima samo ako ne ugrožavate sebe i druge
- ako Vas požar zatekne u zgradi i niste ga u mogućnosti ugasiti, što prije izađite izvan objekta
- ako zbog zadimljenosti ne možete izaći iz građevine, zatvorite sve otvore kako biste spriječili ulazak dima u Vaše prostore
- ne ulazite u stubište ako je ispunjeno dimom, ne koristite se dizalom i ne udišite produkte izgaranja
- ako ste zatočeni u stanu, čekajte vatrogasce na prozoru kako bi Vas vidjeli jer su vatrogasna vozila namijenjena i za spašavanje s visina
- **SLIJEDITE UPUTE VATROGASACA!**

U HITNOJ SITUACIJI NAZOVITE BROJ 112

Jedinstveni europski broj za hitne službe
Single European Emergency Call Number

Jedinstveni broj **112** uveden je u Republici Hrvatskoj u operativnu funkciju 11. veljače 2005. godine, čime se Hrvatska pridružila jedinstvenom europskom projektu omogućavanja dojavljivanja nesreća i potreba za djelovanjem hitnih službi na jedinstveni broj **112**.

112 Broj 112 nazovite kada su ugroženi ljudski životi i zdravlje ljudi, imovina ili okoliš.

112 Pozivi na broj 112 su besplatni sa svih telefonskih govornica, mobilnih ili fiksnih telefonskih priključaka.

112 Pozivom na broj 112, od 0 do 24 može se zatražiti pomoć bilo koje hitne službe (policija, vatrogasci, hitna medicinska pomoć, traganje i spašavanje na moru, gorska služba spašavanja i dr.).

POZIVOM NA BROJ 112 MOŽE SE POKRENUTI:

112 akcija traganja i spašavanja na kopnu i moru

112 hitni prijevoz zrakom: unesrećenog, organa za transplantaciju, timova za traganje i spašavanje ili vatrogasaca

112 lociranje unesrećenog pozivatelja

112 angažiranje udruga građana koje su svojom djelatnošću vezane za zaštitu i spašavanje života, imovine i okoliša.